

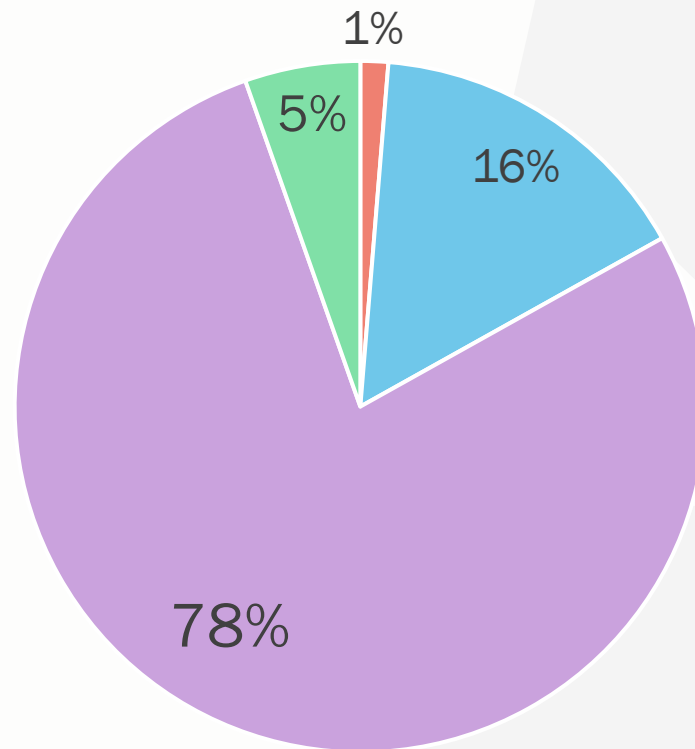
SAK

SAK:n luottamushenkilöpaneeli: Luottamus työelämässä

SAK:n luottamushenkilöpaneeli, aineisto kerätty 1.6.–9.6.2026.

N=821

Koetko hallituksen työelämätoimien vaikuttaneen työntekijöiden luottamukseen työnantajaan?

■ Luottamusta vahvistavasti

■ Ei vaikutusta

■ Luottamusta heikentävästi

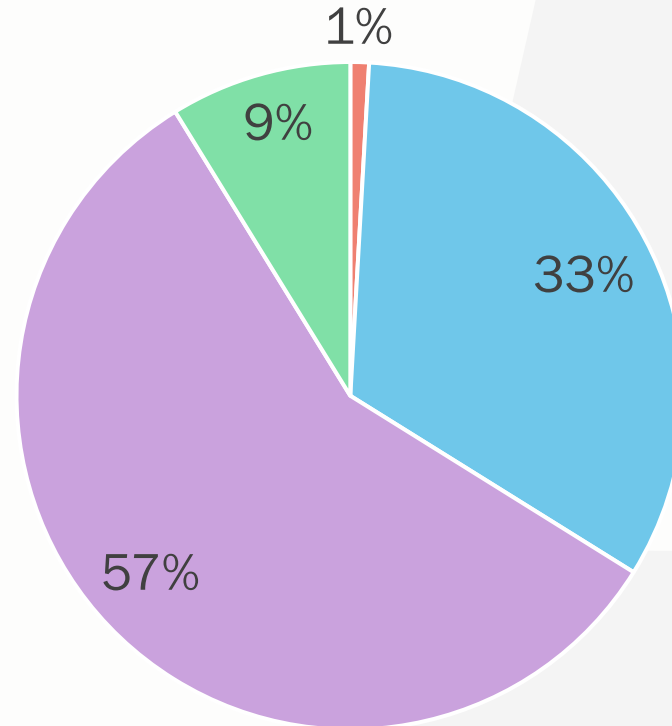
■ En osaa sanoa

Jos kyllä, niin miten hallituksen politiikan takia heikentynyt luottamus on näkynyt työpaikalla?

(monivalinta, N=638)

Vaihtoehto	Osuus vastaajista (%)
Työntekijät pelkäävät tulevansa helpommin irtisanotuksi	80 %
Työntekijät kokevat neuvotteluasemansa huonontuneen työelämässä	69 %
Työntekijät eivät uskalla sanoa mielipidettään kuten aikaisemmin	65 %
Työntekijät oireilevat henkisesti tai fyysisesti työsuhteeseen liittyvistä syistä	51 %
Työntekijät kaipaavat enemmän neuvoja luottamusmieheltä / työsuojeluvaltuutetulta	43 %
Työntekijät etsivät normaalia enemmän uutta työpaikkaa tai harkitsevat yrittäjyyttä	25 %
Jokin muu	4 %

Koetko työntekijöiden edustajana, että hallituksen toimet ovat vaikuttaneet työpaikan neuvottelukulttuuriin?

■ Luottamusta vahvistavasti

■ Ei vaikutusta

■ Luottamusta heikentävästi

■ En osaa sanoa

Miten heikentynyt neuvottelukulttuuri on näkynyt työpaikalla?

Vaihtoehto	Osuus vastaajista (%)
Työnantajan asenne työntekijöitä kohtaan on yleisesti koventunut	46 %
Työnantaja on käyttänyt lakimuutoksia hyväksi työntekijöiden aseman heikentämiseksi	27 %
Tulkintaristiriidat lakimuutoksista	26 %
Työnantaja on vähentänyt tai luopunut yhteistoiminnasta	23 %
Joku muu	4 %

SAK on ehdottanut eduskuntavaalitavoitteisiin asioita, joilla luottamusta voisi lisätä työelämässä.

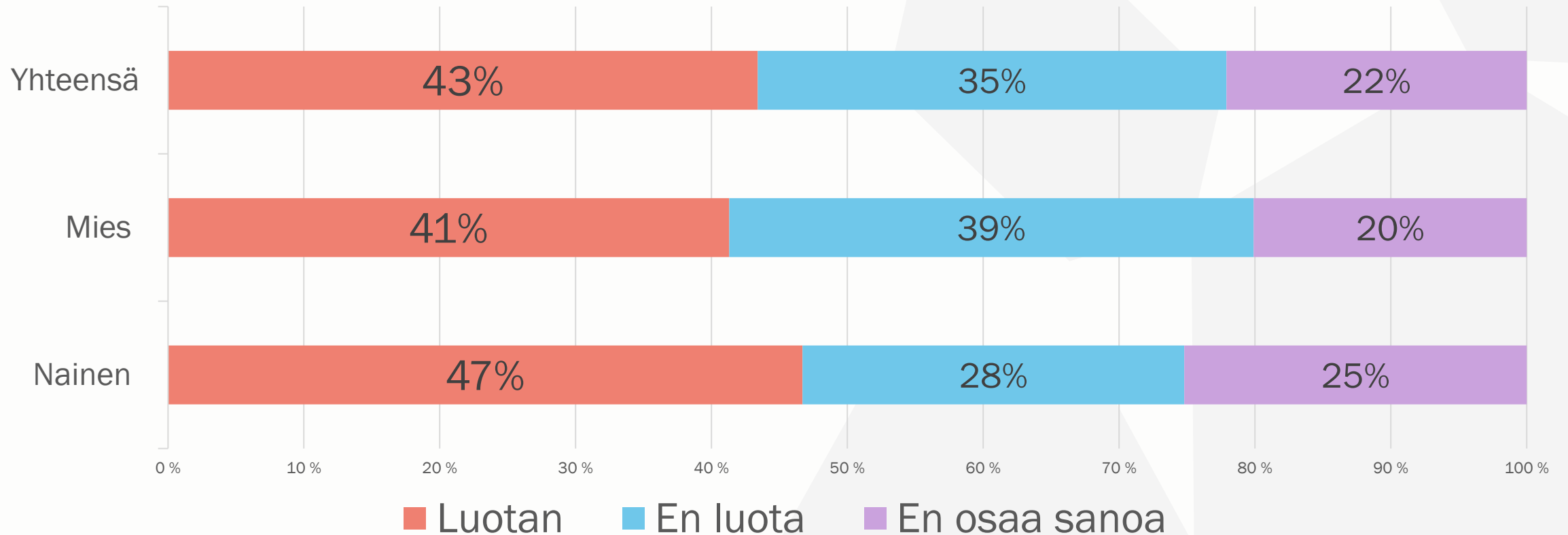
Valitse mielestäsi työpaikoilla toimivat keinot.

Keino työpaikoilla	Osuus (%)
Henkilöstön edustajien roolin vahvistaminen yritysten päätöksenteossa	64 %
Yhteistoiminnan roolin vahvistaminen	57 %
Työtaisteluiden aseman ja rajoitusten selkeyttäminen	44 %
Paikallisesti sovittujen asioiden tarkempi valvonta	41 %
Irtisanomisaikojen pidentäminen, jos työnantaja irtisanoo	34 %
Mahdollisuutta vastentahtoisesti osa-aikatyötä tekeville lisätä työtunteja	33 %
Palkka-avoimuuden lisääminen	23 %
Työnantajalle lisää vastuuta väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi	15 %

SAK on ehdottanut eduskuntavaalitavoitteisiin asioita, joilla luottamusta voisi lisätä työelämässä. Valitse mielestäsi toimivat keinot yhteiskunnassa:

Keino yhteiskunnassa	Osuus (%)
Työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistaminen	81 %
Kolmikannan roolin palauttaminen työmarkkina-asioissa	54 %
Työmarkkinarikollisuuden laittaminen kuriin	47 %
Työeläkejärjestelmän tulevaisuuden turvaaminen	46 %
Valtakunnansovittelijan riippumattomuuden lisääminen	37 %
Työllisyyspalvelujen kehittäminen	23 %
Yritysvastuulain tiukentaminen	16 %
Työntekijöiden vahvempi osallistaminen työpaikan ilmastotoimiin	3 %

Luotatko, että työmarkkinakeskusjärjestöt (esimerkiksi SAK ja EK) pystyvät uudistamaan työelämää neuvottelemalla?

Jos et luota, niin miksi et?

(Monivalinta, N=283)

Vaihtoehto	Osuus vastaajista (%)
Vain toinen osapuoli haluaa neuvotella	35 %
Osapuolten näkökulmat ovat liian kaukana toisistaan	23 %
Maan hallitus ei tue riittävästi neuvotteluosapuolia	23 %
Osapuolet eivät halua tehdä kompromisseja, joten ei synny tuloksia	12 %
Jokin muu syy	5 %
Ei mikään näistä	2 %

Avoimissa vastauksissa esille nousseet kärkiteemat

1. Työntekijöiden aseman heikkeneminen ja turvattomuus

Avoimissa vastauksissa korostuu kokemus lisääntyneestä epävarmuudesta, heikentyneestä työsuhdeturvasta ja pelosta puolustaa omia oikeuksia.

Keskeinen sisältö:

- Irtisanomissuoja ja työsuhdeturva koetaan heikentyneiksi
- Pelko estää puuttumasta epäkohtiin
- Määräaikaisuudet, osa-aikaisuus ja epävarmat työehdot lisääntyneet
- Työttömyysturvan ja sosiaaliturvan heikennykset huolestuttavat

“Työsuhdeturva on oltava parempi ja irtisanomisperusteiden painavat.”

“Työntekijät eivät rohkene puolustaa oikeuksiaan seurausten pelosta.”

“Jatkuva epävarmuus työpaikan säilymisestä heikentää ilmapiiriä.”

Avoimissa vastauksissa esille nousseet kärkiteemat

2. Työnantajien vallan kasvu ja valvonnan puute

Moni kokee, että valta on siirtynyt liikaa työnantajille ja että sääntely sekä valvonta eivät riitä turvaamaan työntekijöitä.

Keskeinen sisältö:

- Paikallinen sopiminen nähdään usein työnantajan saneluna
- Työehtojen ja lakien noudattamista ei valvota riittävästi
- Työsuojelu ja sanktiot koetaan heikoiksi
- Epäasialliseen kohteluun ei puututa

“Paikallinen sopiminen tarkoittaa käytännössä työnantajan sanelupolitiikkaa.”

“Valvonta ja sanktiot ovat liian heikkoja vaikuttamaan työnantajan toimintaan.”

“Neuvottelut ovat usein vain muodollisuus, päätökset on tehty etukäteen.”

Avoimissa vastauksissa esille nousseet kärkiteemat

3. Luottamuspula ja kritiikki työmarkkina- ja yhteiskuntajärjestelmää kohtaan

Laajasti esiintyy pettymys päätöksentekoon, yhteistyön puutteeseen ja työmarkkinajärjestelmän toimivuuteen.

Keskeinen sisältö:

- Luottamus päätöksentekoon ja yhteistyöhön heikentynyt
- Vastakkainasettelu työntekijöiden ja työnantajien välillä kasvanut
- Kolmikannan ja neuvottelujärjestelmän roolia kaivataan takaisin
- Talous- ja sosiaalipolitiikan koetaan lisäävän eriarvoisuutta

“Luottamus on palautettava – ilman sitä yhteistyö ei toimi.”

“Pakottamalla ei synny kestävää lopputulosta, tarvitaan neuvottelua.”

“Vastakkainasettelu on lisääntynyt ja yhteinen suunta puuttuu.”

SAK

Tavoitteena
maailman paras
työelämä